

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Јуни 2011 година

Скопје, август 2011 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Јуни 2011 година

- Раст на индустриското производство од 9,2% во првата половина од 2011 година во однос на истиот период од 2010 година;
- Негативна стапка на инфлација од 0,6% на месечно ниво, со надолна тенденција на годишната стапка на инфлација, која во јуни изнесува 4,1% (5,2% во мај);
- Годишен раст на физичкиот обем на извозот во првата половина од 2011 година од 4,7%, со висок номинален вредносен раст од 35,8%; раст на увезените количини на стоки од 11,3%, со вредносен номинален раст од 30,4%;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 9,1%, и на вкупните расходи од 10,7% во првата половина од 2011 година, во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 7.727 милиони денари (1,7% од БДП) и дефицит на Централниот буџет од 6.129 милиони денари (1,3% од БДП);
- Раст на вкупните кредити кон приватниот сектор од 8,6% на годишна основа, со истовремен раст на вкупниот депозитен потенцијал на банките од 9,2%;
- Намалување на бројот на невработени лица во јуни 2011 година за 4.098 лица, односно за 1,3% во однос на претходниот месец.

1. Реален сектор

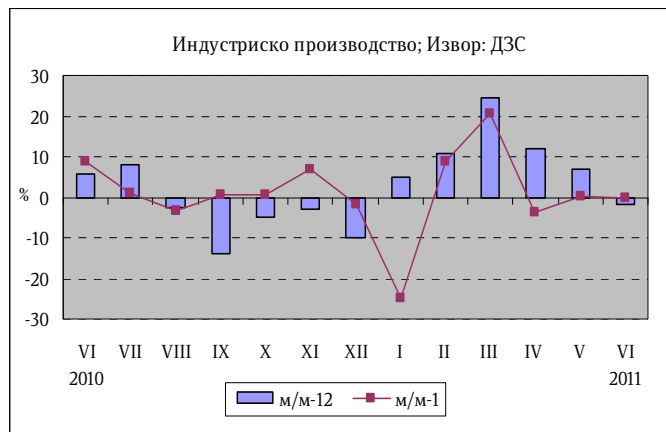
Индустриско производство

Индустриското производство во јуни 2011 година во однос на јуни 2010 година забележа пад од 1,8%, што го прекина трендот на високи позитивни стапки на раст оваа година. Ваквата тенденција делумно се должи и на високата споредбена основа, имајќи предвид дека претходната година во јуни беше остварен раст од 5,5%.

	м/м-12	м/м-1	I-VI 2011
			I-VI 2010
Вкупно	-1,8	0	9,2
Рударство и вадење камен	-2,8	-16,9	11,3
Преработувачка индустрија	3,4	3,2	13,5
Снабдување со ел. енергија, гас, пареа и климатизација	-33,5	-17,1	-12

Извор: ДЗС

Анализирано по сектори, продолжува позитивниот раст во секторот Преработувачка индустрија со стапка од 3,4% на годишна основа, додека во останатите два сектори беше забележан пад. Секторот Рударство и вадење на камен забележа умерен пад, од 2,8%, додека секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа висок пад од 33,5%.

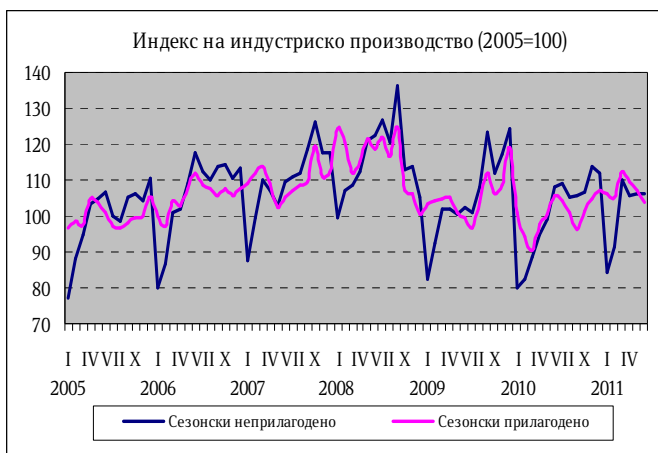
Во рамки на преработувачката индустрија, позитивен годишен раст е регистриран кај 9 од 23 гранки, што сочинуваат 44,6% од индустриското производство, при што, значаен раст е забележан кај две носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство. Така, висок раст е остварен кај Производство на облека од 20% и кај Производство на прехранбени производи од 5,7%, додека Производството на метали забележа умерен пад од 3% за првпат по октомври 2009 година. Висок раст на индустриското производство е регистриран и кај Производство на електрична опрема 193,5%, Производство на останата опрема за транспорт 92,9%, Производство на мебел 77,3% и Производство на тутунски производи 47,9%. Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во јуни, исто како и во изминатите месеци има Производството на електрична опрема (8 п.п.), а најголем негативен придонес има Производството на кокс и рафинирани нафтени производи (-3,8 п.п.).

Индустриското производство во јуни 2011 година е непроменето споредено со претходниот месец. Секторската анализа укажува дека раст на производството има остварено секторот Преработувачка индустрија од 3,2%. Секторите Рударство и вадење камен и Снабдување со електрична енергија,

гас пареа и климатизација забележаа пад од 16,9% и 17,1%, соодветно. Во рамки на преработувачката индустрија на месечно ниво раст е забележан кај 12 од 23 гранки, што сочинува 54,2% од индустриското производство. На месечно ниво раст оствари Производство на прехранбени производи од 3,4% и Производство на облека од 1,3%, додека Производство на метали забележа месечен пад од 22,6%. Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во јуни 2011 година изнесува -3,1%, што укажува на позитивни сезонски ефекти во индустријата во јуни.

На кумулативна основа, индустриското производство во периодот јануари – јуни 2011 година регистрира раст од 9,2% во однос на истиот период од 2010 година. Секторот Преработувачка индустрија забележа висок раст од 13,5%, секторот Рударство и вадење на камен забележа раст од 11,3%, додека секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација бележи пад од 12%.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во јуни 2011 во однос на јуни 2010 година покажуваат зголемување на производството кај групите: Трајни производи за широка потрошувачка 139,8%, Капитални производи 17,6% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 11,4%. Пад е забележан кај групите Интермедијарни производи, освен енергија 3,6% и Енергија 45,7%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во јуни 2011 година покажуваат зголемување на производството кај групите Трајни производи за широка потрошувачка 43,8% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 9,9%. Намалување на производството е регистрирано кај групите: Капитални производи 1,4%, Интермедијарни производи, освен енергија 6,9% и Енергија 22,1%.

На кумулативна основа во периодот јануари – јуни 2011 година во однос на истиот период лани, анализирано по наменски групи, раст се забележува кај сите групи освен Енергија (-8%). Рангирани според висината на стапката на раст, е како што следи: Трајни производи за широка потрошувачка 91,6%, Капитални производи 54%, Интермедијарни производи, освен енергија 10,6% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 7,1%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Според оценката, тековната економска состојба на деловните субјекти во јуни 2011 година бележи значително подобрување во однос на претходниот месец и континуиран нагорен тренд на оценката за тековната економска состојба во последните осум месеци.

Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е поповолна во однос на претходниот месец и во однос на јуни 2010 година (-14,8 во јуни 2011 година, наспроти -21,9 во јуни 2010 година), при што подобрувањето се должи и на домашните и на странските порачки.

Во јуни 2011 година оценката за обемот на производство во изминатите три месеци бележи надолно движење во однос на мај 2011 година, а е малку поповолна во однос на јуни 2010 година.

Во јуни 2011 година, очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се понеповолни во однос на претходниот месец, додека во однос на јуни 2010 година очекувањата се поповолни (23,5 во јуни 2011 година, наспроти 18,0 во јуни 2010 година), што укажува на понатамошни позитивни перформанси во преработувачката индустрија.

Во однос на бројот на вработените, очекувањата во јуни 2011 година за наредните три месеци имаат нагорно движење во однос на претходниот месец, како и во однос на јуни 2010 година (4,2 во јуни 2011 година, споредено со -8,2 во јуни 2010 година).

Просечното искористување на капацитетите во деловните субјекти во јуни 2011 година изнесува 58,3%, што претставува намалување во однос на претходниот месец кога изнесуваше 62,7%, што делумно се должи на сезонските влијанија. Споредено со јуни 2010 година, искористеноста на капацитетите е пониска за 1,2 п.п., како резултат на цикличните движења во индустријата.

Во јуни 2011 година залихите на сировини и репроматеријали, како и тековните набавки на сировини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Залихите на готовите производи во јуни 2011 година се зголемени во споредба со претходниот месец. Во наредниот тримесечен период, според оценката на раководителите, просечните набавни цени на инпутите се очекува да се зголемат, додека продажните цени на готовите производи се очекува да се намалат. Материјализација на очекувањата за движењата на набавните и продажните цени може да влијае на забавување на динамиката на раст на производството во преработувачката индустрија.

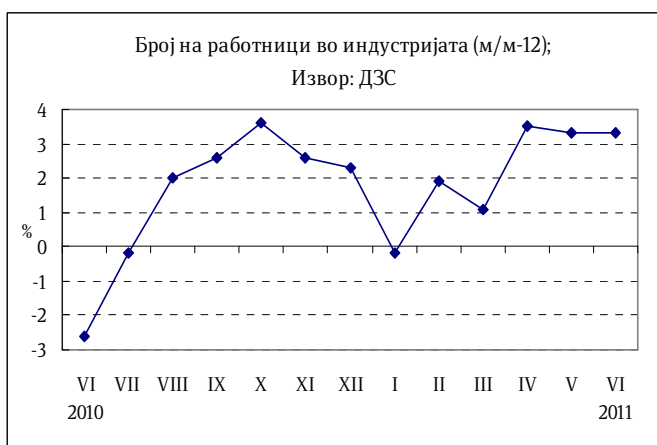
Најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производство во јуни 2011 година имаат следните фактори: недоволна странска побарувачка со учество од 18,8%, недоволна домашна побарувачка со 18,1%, финансиските проблеми со 12,8% и недостиг на квалификувана работна сила 10,1%.

Во јуни 2011 година, помал број од деловните субјекти (намалување за 0,8 п.п. во однос на мај) го посочиле недостигот на опрема како ограничувачки

фактор во однос на мај 2010 година, а поголем број на деловни субјекти (зголемување од 2,1 п.п. во однос на мај) го посочиле конкурентниот увоз како ограничувачки фактор за зголемување на производството. Вреди да се спомене и намалувањето на учеството на недоволната странска побарувачка како ограничувачки фактор за зголемување на производството (од 0,7 п.п.).

Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во јуни 2011 година во однос на јуни 2010 година забележа зголемување од 3,3%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници на годишно ниво во сите сектори. Во секторот Рударство и вадење на камен остварен е раст на бројот на работниците од 2,8%, како резултат на високиот раст од 7,0% во гранката Вадење на јаглен и лигнит и раст од 5,7% во гранката Вадење на други руди и камен. Во гранката Вадење на руди на метал регистриран е пад од 1,7%. Во секторот Преработувачка индустрија регистриран е раст од 1,8%, при што, раст на годишно ниво на бројот на вработени е регистриран во 11 од 23 гранки. Во рамки на преработувачката индустрија, висок раст на годишно ниво на бројот на вработени е

регистраан во гранките: Производство на машини и уреди 25,3%, Производство на метали 16,5%, Прехранбени производи 12,2%, Производство на фабрикувани метални производи 5,2%, Производство на кожа 4,5% и Производство на мебел 3,0%. Бројот на работници во секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа раст од 4,2%.

На кумулативна основа во периодот јануари –јуни 2011 година во однос на истиот период од 2010 година бројот на работници во индустријата забележа раст од 2,2%. Притоа, секторот Рударство и вадење камен забележа раст од 3,3%, секторот Преработувачка индустрија од 1,6% и секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација од 3,7%.

Анализирано по наменски групи, во јуни 2011 година во однос на јуни 2010 година, зголемување на бројот на работници се забележува кај групите: Капитални производи 5,5%, Енергија 3,2%, Интермедијарни производи, освен енергија 2,8% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 1,2%, додека пад од 2,7% е регистриран единствено кај групата Трајни производи за широка потрошувачка.

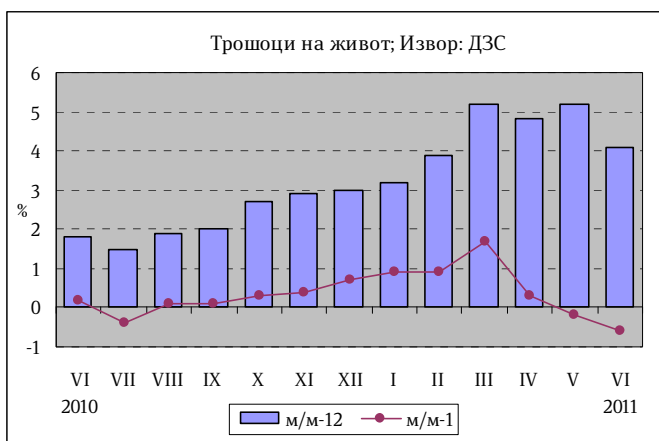
На кумулативна основа во периодот јануари – јуни 2011 година во однос на истиот период од 2010 година, зголемување на бројот на работници бележат групите: Капитални производи 5,1%, Интермедијарни производи, освен енергија 3,9%, Енергија 2,7% и Нетрајни производи за широка потрошувачка

0,5%, додека пад е регистриран кај групата Трајни производи за широка потрошувачка 1,5%.

Инфлација

Во јуни 2011 година инфлацијата (CPI) изнесува 4,1% во однос на истиот месец претходната година, додека споредено со претходниот месец се забележува намалување на инфлацијата од 0,6%. Стапката на инфлација во првата половина од 2011 година изнесува 4,4%.

Растот на цените на годишна основа е највисок во категоријата Исхрана од 7,2%, најмногу како резултат на растот на цените на производите од жито, растителните масти и свежото овошје. Во 2011 година категоријата Исхрана учествува со 38% во пресметковната структура на Индексот на трошоците на живот. Раст на цените е забележан и кај категориите: Домување од 4,3%, Хигиена и здравје од 3,9%, Административни и финансиски услуги од 2,5%, Сообраќајни средства и услуги од 1,7%, Ресторани и хотели и Облека и обувки од 1,2% и Тутун и пијалаци од 1,1%. Пад е забележан кај цените во категоријата Култура и разонода од 2,8%.

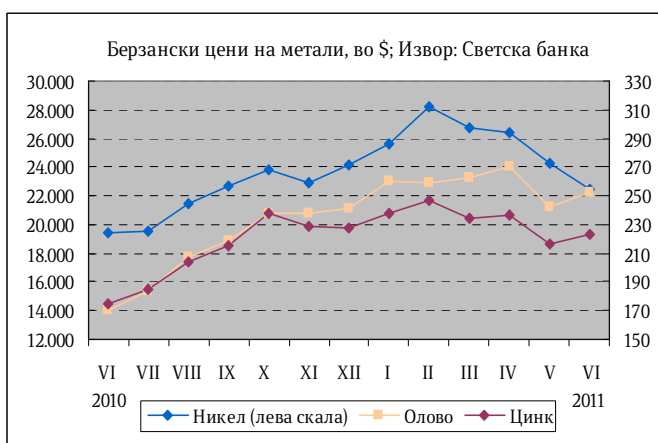

Цените на мало во јуни 2011 година се повисоки за 4,0% во однос на јуни 2010 година.

Берзански цени

Во јуни 2011 година цената на суровата нафта (Brent) на светските берзи забележа незначително намалување од 0,6% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 113,8 долари за барел. Споредено со јуни 2010 година, цената на нафтата е повисока за 52,0%. Цената на природниот гас во јуни се зголеми за 1,5% во однос на претходниот месец.

Што се однесува до металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во јуни се тргуваше со просечна цена од 22.421 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен пад на цената од 7,5%. Споредено со јуни 2010 година цената на никелот е повисока за

15,6%. Во јуни се забележува општ пад на цените на металите и минералите за 1,2% на месечно ниво, одразувајќи ја континуираната загриженост за забавувањето на глобалната побарувачка. Цената на железни руда во јуни се намали за 3,5%, што се должи на забавувањето на растот на производството на челик, посебно во Европа и Кина. Цената на златото продолжи да расте и во јуни, регистрирајќи месечен раст од 1,1%.

Цената на житото во јуни падна за 8,1% во однос на мај, како резултат на планот на Русија за отстранување на забраната за извоз на жито од први јули, како и укинувањето на извозните квоти во Украина. Ваквите сознанија се доста важни и за македонската економија и особено за трендот на стапката на инфлација во земјата.

2. Надворешно трговска размена

Вкупната надворешно-трговска размена во првата половина од 2011 година бележи висок раст од 32,4% во однос на истиот период претходната година, а се објаснува со истовремено зголемување на извозот и увозот на стоки.

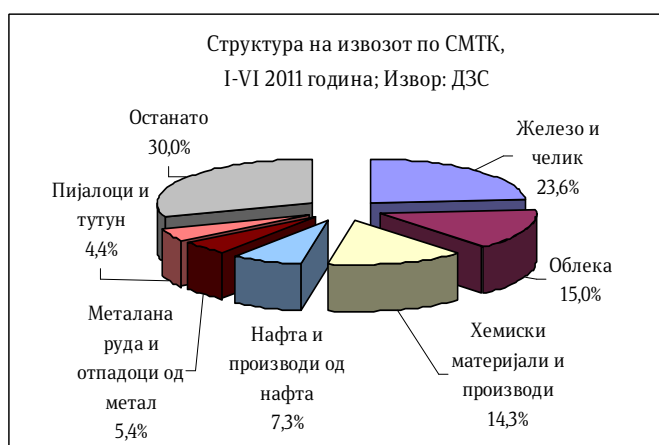
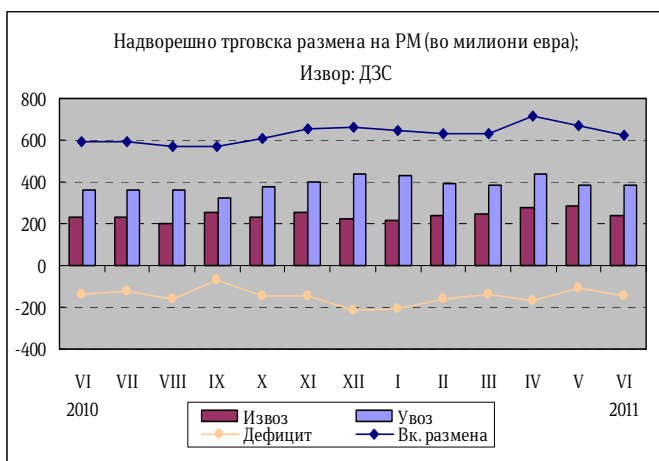
Извоз

Анализирано на годишно ниво, во првата половина од 2011 година извезените количини на стоки бележат раст од 4,7%, а нивната вредност изнесува 1.492,2 милиони евра, што претставува висок раст од 35,8% во однос на истиот период лани.

Во јуни 2011 година извозот се намали за 15,9%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на извозот во јуни бележи месечен пад од 18,4%, што укажува на позитивно влијание на сезонскиот фактор (2,5 п.п.) врз извозот во овој месец.

Согласно променетата структура, најзастапени производи во извозот се: катализаторите на подлога со

благородни метали како активна материја, фероникел, нафтени масла и масла добиени од битуменозни минерали, следуваат производите од железно

и челик (топло и ладновалани производи), машка и женска облека, феросиликоманган, феросилициум и др.

Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во првите шест месеци од 2011 година се: железо и челик со 23,6%, облека 15%, хемиски материји и производи 14,3%, нафта и производи од нафта 7,3%, метална руда и отпадоци од метал 5,4% и пијалаци и тутун 4,4%. Овие шест групи производи сочинуваат 70% од вкупниот извоз на државата.

Анализирано по економска намена, во првата половина од 2011 година, значителен раст на извозот е забележан кај индустриските производи (суровини и интермедијарни производи од нашата индустрија) за 48,7% (266,6 милиони евра), споредено со истиот период лани. Извозот на производите наменети за лична потрошувачка и енергија бележи умерен раст од 52 и 47 милиони евра, соодветно.

Извоз на хемиски производи*)				
	I-VI 2010	I-VI 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	11,5	12,6	1,1	9,6
Мил. ЕУР	50,7	213,4	162,7	320,9
Мил.\$	66,2	298,5	232,3	350,9

*)Претходни податоци

Увоз на хемиски производи*)				
	I-VI 2010	I-VI 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	9,9	12,8	2,9	29,3
Мил. ЕУР	22,0	44,0	22,0	100,0
Мил.\$	29,0	63,0	34,0	117,2

*)Претходни податоци

Увоз

Увезените количини на стоки во првите шест месеци од 2011 година се зголемени за 11,3%, а нивната вредност изнесува 2.424,1 милиони евра, или висок раст од 30,4% во однос на јануари-јуни минатата година.

Само во јуни 2011 година увезени се стоки во износ од 369,9 милиони евра, што претставува пораст од 2% во однос на истиот месец лани. Анализирано на месечно ниво, во јуни 2011 година увозот се намали за 8,2%, што во најголем дел се должи на намалениот увоз на обоени метали, предиво-ткаенини и текстилни производи, електрични машини и апарати и друго. Сезонско прилагоденото движење на увозот во јуни бележи месечен пад од 10,4%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (2,2 п.п.) врз увозот во овој месец.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-VI 2010	I-VI 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	148,6	172,4	23,8	16,0
Мил. ЕУР	73,5	108,4	34,9	47,5
Мил.\$	97,0	153,0	56,0	57,7

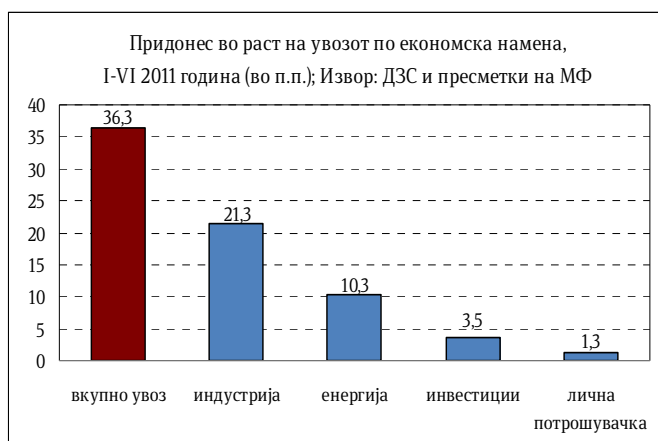
*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-VI 2010	I-VI 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	559,0	576,0	17,0	3,0
Мил. ЕУР	239,0	332,0	93,0	38,9
Мил.\$	315,0	467,0	152,0	48,3

*)Претходни податоци

Најзастапени производи во структурата на увозот се сурова нафта, платина и легуриите на платина необработени или во прав, топловалани плоснати производи во макари, благородни метали во колоидна состојба и нивни органски и неоргански соединенија, гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса, електрична енергија, други соединенија амалгами, метални отпадоци, руди на никел и концентрати, лекови, бои и лакови, моторни возила за превоз на лица и друго.

Најголем дел од увозот на стоки (според СМТК) во првите шест месеци од 2011 година отпаѓа на: сурова нафта и производи од нафта (332,3 мил. евра, 13,7%), обоени метали (188 мил. евра, 7,8%), текстилни предива и слично (168 мил. евра, 6,9%), железо и челик (151 мил. евра, 6,2%), друмски возила (120 мил. евра, 5%), електрични машини-апарати и делови (88 мил. евра, 3,7%), метална руда и отпадоци од метал (86,7 мил. евра, 3,6%), електрична енергија (77,2 мил. евра, 3,2%) и друго.

Во првата половина од 2011 година, гледано по економска намена значителен раст на увозот е забележан кај индустриските сировини (производите наменети за индустрија) за 53,4% или 317,6 милиони евра, во однос на истиот период минатата година. Вредноста на увезените производи наменети за енергија изнесува 392,6 милиони евра, што претставува раст од 153,5 милиони евра во однос на првите шест месеци од 2010 година.

Извоз на железо и челик *)				
	I-VI 2010	I-VI 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	350,5	408,9	58,4	16,7
Мил. ЕУР	262,8	351,9	89,1	33,9
Мил.\$	344,9	495,3	150,4	43,6

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-VI 2010	I-VI 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	289,0	313,0	24,0	8,3
Мил. ЕУР	136,0	150,0	14,0	10,3
Мил.\$	180,0	211,0	31,0	17,2

*)Претходни податоци

Салдо на трговска размена

Салдото на трговската размена во првата половина од 2011 година изнесува 931,9 милиони евра, што претставува проширување за 172,3 милиони евра во однос на истиот период лани. Дезагрегирано, зголемувањето на негативното салдо на размената е резултат на комбиниран ефект од проширеното негативно салдо во размената со обоени метали, нафта и производи од нафта, електрична енергија, производи за боење и штавење, како и оствареното негативно салдо на размената со метална руда и метални отпадоци, наспроти позитивното салдо лани. Во спротивна насока делуваше проширеното позитивно салдо во размената кај хемиски материи и производи, железо и челик, облека, овошје и зеленчук, како и стеснувањето на негативното салдо во размената на друмски возила, канцелариски машини за АОП и друго. Ваквите движења во првата половина од 2011 година придонесоа степенот на

покриеност на увозот со извоз кој изнесува 60,5%, да се подобри за 2,5 п.п. во однос на истиот период претходната година.

Анализирано според економските групации на земјите, во првите шест месеци продолжи да расте извозот во ЕУ, ЕФТА, Западен Балкан и земјите во развој, освен во неразвиените земји, додека увозот од сите групации на земји бележи раст.

Во првата половина од 2011 година, при значително подобрена трговска размена со Европската унија (ЕУ 27) во однос на јануари-јуни претходната година за 45,5%, учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи позитивно поместување 1,8 п.п. и изнесува 57,7%, при што извозот на стоки учествува со 61,7%, а увозот на стоки со 55,3%.

Како резултат на структурните промени во размената со странство, во првата половина од 2011 година, 51% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Велика Британија и Русија, а потоа следуваат, Грција, Турција, Кина, Србија, Италија, Швајцарија, Бугарија и други. Суфицит е остварен во размената со Германија, Косово, Албанија, Црна Гора, Хрватска и други.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 69,4% од надворешно-трговската размена во првата половина од 2011 година е реализирана во евра, што во однос на истиот период 2010 година претставува намалување од 4,5 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 77% и 65%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот е на минатогодишно ниво, а намалувањето на застапеноста кај увозот изнесува 8 п.п. во однос на првите шест месеци од 2010 година. Намалувањето на структурното учество на еврото во увозот се должи на зголемениот увоз од Велика Британија изразен во фунти со учество од 10% во валутната структура на увозот.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
увоз	I-VI 2010					I-VI 2011					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	валута	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари		
ЕУР	1.452	1.327.869.162	61,4744	81.629.960.012	71,8	1.442	1.574.944.734	61,5330	96.911.074.317	64,7	247.075.572	18,6
УСД	1.083	583.320.381	46,3760	27.052.065.989	23,8	1.384	827.879.294	42,8841	35.502.858.432	23,7	244.558.913	41,9
GBP	1	59.913.848	70,6309	4.231.769.033	3,7	1	210.838.495	70,8908	14.946.509.547	10,0	150.924.646	251,9
ЕУР+УСД+GBP	2.536			112.913.795.035	95,6	2.827			147.360.442.296	98,3		
вк извоз:	2.545			113.670.613.242	100,0	2.833			149.854.331.785	100,0		31,8

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во првата половина од 2011 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваат 67.462 милиони денари, што претставува поголемо остварување за 9,1% во однос на 2010 година, односно 14,8% од БДП.

Даночните приходи во овој период се реализирани во износ од 37.413 милиони денари и во однос на истиот период 2010 година се зголемени за 8,3%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 19.974 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во 2011 година е доминантно и изнесува 53,4%. Акцизите се остварени во износ од 7.110 милиони денари (учество од 19,0% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 27.084 милиони денари, односно речиси 3/4 од вкупните даночни приходи (близу 6,0% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 29.286 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 9.312 милиони денари.

Структурата на прометот во земјата укажува дека прометот со добра и услуги кои се оданочуваат со општа даночна стапка од 18% е зголемен за 15,0%, а прометот кој се оданочува со бенефицирана даночна стапка од 5% е зголемен за 12,2%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 4.567 милиони денари и се зголемени за 8,0%. Споредено со 2010 година приходите од данокот од добивка забележаа висок раст од 60,9%, што главно е резултат на пораст на доплатите по Годишните даночни биланси, како и пораст на данокот наплатен по основ на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката. Приходите од ДДВ забележаа раст од 11,4%, додека акцизите забележаа поголемо остварување од 6,4%.

Неданочните приходи се намалени за 1,3% во однос на истиот период 2010 година, односно се остварени во износ од 6.635 милиони денари (во оваа група на приходи припаѓаат приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште и станови и дивиденди, се остварија во износ од 3.032 милиони денари, што е зголемување за повеќе од 5 пати од реализираните средства во претходната година. Причина за ваквото зголемување во најголем дел е уплатата на дивидендата од Телеком во месец април.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 19.101 милиони денари, што е повеќе за 2,9% споредено со истиот период од 2010 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување за 3%, кај придонесите за здравствено осигурување од 2,6%, додека кај придонесите за осигурување во случај на невработеност се забележува зголемување од 1,8%.

Буџетски расходи

Во првата половина од 2011 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 75.189 милиони денари, што е повеќе за 10,7% во однос на 2010 година, односно изнесува 16,5% од БДП.

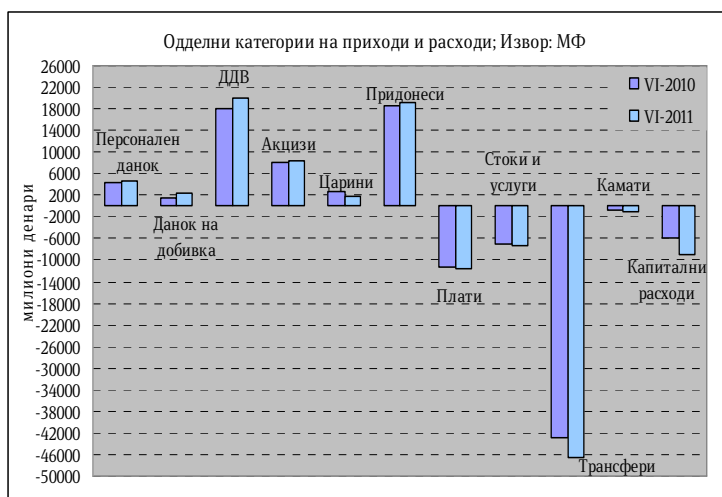
Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 66.311 милиони денари учествуваа со 88,2% (со учество од 14,6% во БДП) и се зголемени за 7,0% во однос на истиот период лани, додека капиталните расходи, кои изнесуваа 8.878 милиони денари, претставуваат

11,8% од вкупните расходи и се зголемени за 49,0% во споредба со истиот период лани.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 46.457 милиони денари, а втори по големина се платите и надоместоците со 11.527 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, учеството на расходите за плати и надоместоци изнесува 15,3% и во однос на 2010 година се зголемени за 1,2%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 7.232 милиони денари и споредено со истиот период од 2010 година се зголемени за 4,7%.

Трансферите забележаа зголемување од 8,6% споредено со 2010 година и истите учествуваа со 61,8% во вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесуваше 17,2%. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување се извршени во износ од 19.318 милиони денари и претставуваа 25,7% од вкупните расходи.

Каматите се реализирани во износ од 1.095 милиони денари, што е повеќе за 22,8% во споредба со истиот период 2010 година. Трошоците за камати од домашно задолжување беа зголемени за 13,7%, додека за странство беа зголемени за 38,4%.

Буџетско салдо

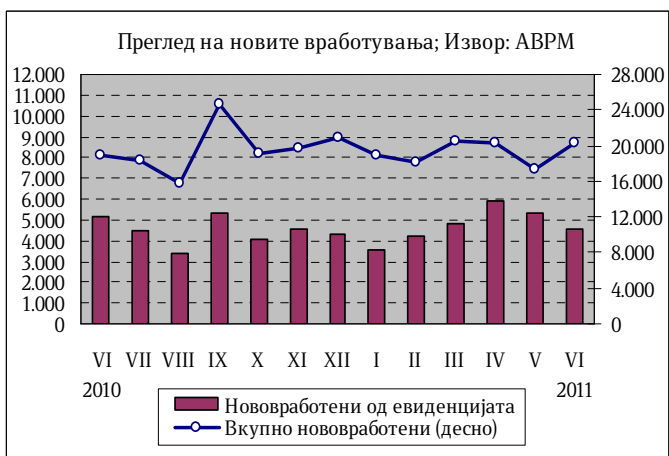
Во првата половина од 2011 година се оствари дефицит во Буџетот на Република Македонија од 7.727 милиони денари, што претставува 1,7% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет се оствари во износ од 6.129 милиони денари и претставува 1,3% од БДП.

4. Социјален сектор

Нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во периодот јануари-јуни 2011 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 115.416 нови засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 37,2% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2010 година бројот на засновани нови работни односи е поголем за 1,2%.

Во текот на јуни засновани се 20.306 нови работни односи, од кои 22,3% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во јуни изнесува 10.401, од кои 42,2% претставуваат нови засновани работни односи. Во јуни во Агенцијата регистриран е прилив од 6.303 лица, од кои 53% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 4.098 лица, односно за 1,3% во однос на претходниот месец. Така, во јуни 2011 година бројот на невработени лица изнесува 311.374. Споредено со истиот месец од 2010 година, бројот на невработени лица е намален за 5,8%.

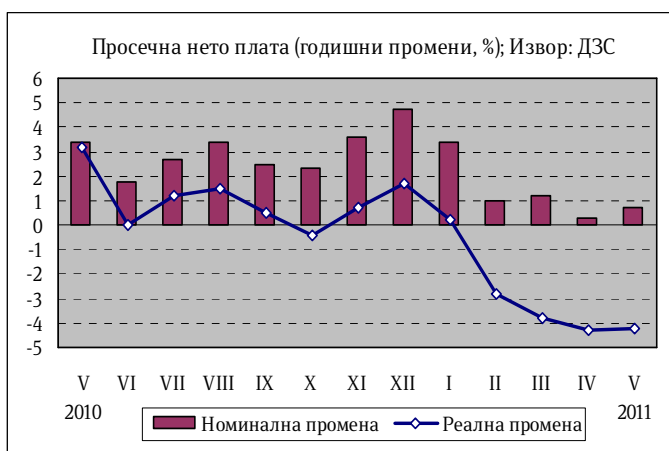

Најголем дел од невработените, односно 65,6% се од урбани средини (градско население), а 57,6% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 52,2% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 8,3% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 57,3% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 49,5% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 29,8% чекаат вработување 8 и повеќе години.

Плати

Согласно податоците на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во мај 2011 година (последни расположиви податоци) изнесува 30.736 денари, додека просечно исплатената нето плата за истиот месец изнесува 20.954 денари¹.

Просечната нето плата во мај 2011 во однос на април 2011 номинално е повисока за 2,1%, додека реално истата е повисока за 2,3%. Просечната бруто плата по вработен во однос на април 2011 година номинално е повисока за 1,9%, додека реално истата бележи раст од 2,1%.

Просечната месечна нето

¹ Државниот завод за статистика, на почетокот на оваа година ја примени новата Национална класификација на дејностите (НДК Рев.2) за прибирање и обработка на податоците на просечната месечна исплатена бруто и нето плата.

плата во мај 2011 година споредена со истиот месец од 2010 година бележи номинален раст од 0,7%, додека реално истата е пониска за 4,2%. Просечната бруто плата по вработен во однос на мај 2010 година номинално е повисока за 0,5%, додека реално истата бележи пад од 4,5%.

Кумулативно, во периодот јануари-мај 2011 година просечната нето плата бележи номинален раст од 1,3%, додека реално истата е пониска за 3%. Во истиот период, просечната бруто плата бележи номинален раст од 1,2%, а реално истата е пониска за 3,2%.

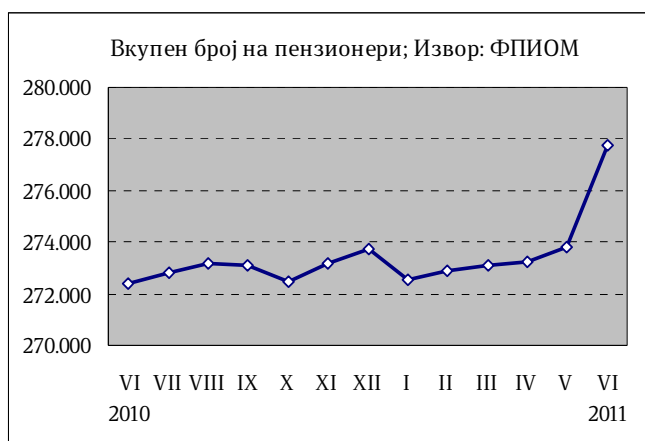
Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во мај 2011 година во однос на мај 2010 година е забележан во дејностите: Други услужни дејности (26,6% бруто плата и 26,8% нето плата), Градежништво (7,2% бруто плата и 7,8% нето плата) и Информации и комуникации (7,0% бруто плата и 6,6% нето плата).

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во мај 2011 година во однос на април 2011 година, е забележан во дејностите: Информации и комуникации (11,1% бруто плата и 12,8% нето плата), Градежништво (4,7% бруто плата и 4,6% нето плата) и Преработувачка индустрија (4,2% бруто плата и 4,8% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во мај 2011 година изнесува 2,0%, и во однос на истиот месец од претходната година е понизок за 2,4 п.п., додека во однос на април 2011 година процентот на вработени кои не примиле плата е идентичен.

Пензии

Во јуни 2011 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 277.741 пензионер, што претставува зголемување од 1,9% во однос на истиот месец од 2010 година. Во однос на мај 2011 година бројот на корисници на пензија е поголем за 3.910 лица. Од вкупниот број на пензионери 55,3% се корисници на старосна пензија, 27,5% на семејна пензија и 17,2% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во јуни 2011 година потрошени се 2.861,46 милиони денари, што претставува 51,4% од вкупните социјални трансфери².

Просечната пензија во јуни 2011 година изнесува 10.279 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 1,4%. Соодносот на просечната

² Категоријата социјални трансфери опфаќа пензии, паричен надоместок во случај на невработеност, социјални помошти и расходи за здравствена заштита

пензија со просечната исплатена плата во мај 2011 година (последен расположив податок) изнесува 50%.

5. Монетарен сектор

Примарни пари

Во јуни 2011 година примарните пари³ забележаа забавен раст од 2,1% на годишна основа, во услови на пад на вкупните ликвидни средства на банките од 2,3% и забавен раст на готовите пари во оптек од 9,1%.

На месечна основа, примарните пари забележаа пад од 3,9%, наспроти растот од 1% минатиот месец, како резултат на падот на готовите пари во оптек од 2,2% и на вкупната ликвидност на банките од 5%.

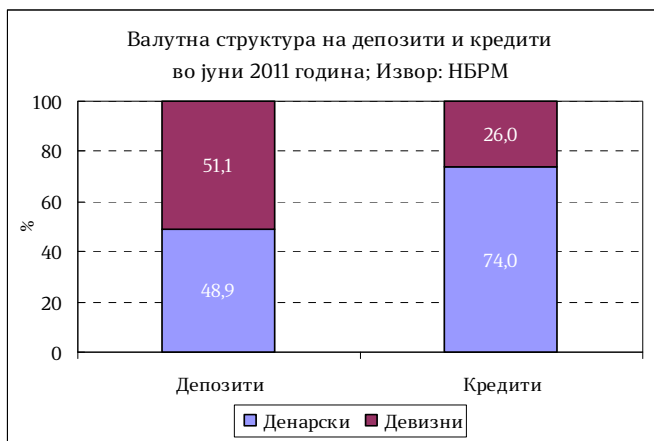
Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките⁴ во јуни 2011 година забележа месечен раст од 0,7% во услови на раст на депозитите на домаќинствата од 0,7% и на депозитите на приватните претпријатија од 1,5%. Од валутен аспект, денарските депозити забележаа раст од 0,7%, додека депозитите во странска валута се зголемија за 0,8%.

На годишна основа се забележува одредено засилување на растот на депозитите. Имено, вкупните депозити во јуни 2011 година се зголемија за 9,2% на годишна основа (8,8% во мај 2011 година). Од секторски аспект растот беше движен од порастот на депозитите на домаќинствата од 14,2%, во услови на намалување на депозитите на приватните претпријатија од 1,7% кое се должи на споредбената основа со оглед дека во 2010 година имаше исплата на дивиденда од поголема компанија во месец јули, за разлика од 2011 година кога истата се исплати во април.

Анализирано според валутата, денарските депозити продолжија да забавуваат, при што нивниот раст во јуни изнесува 11,8%, наспроти 12,2% претходниот месец, додека девизните депозити се зголемија за 6,8%, наспроти растот од 5,7% во мај 2011 година.

Според рочноста, краткорочните депозити бележат раст од 2,1% на годишна основа, додека долгорочните депозити бележат висок раст од 39,1%.

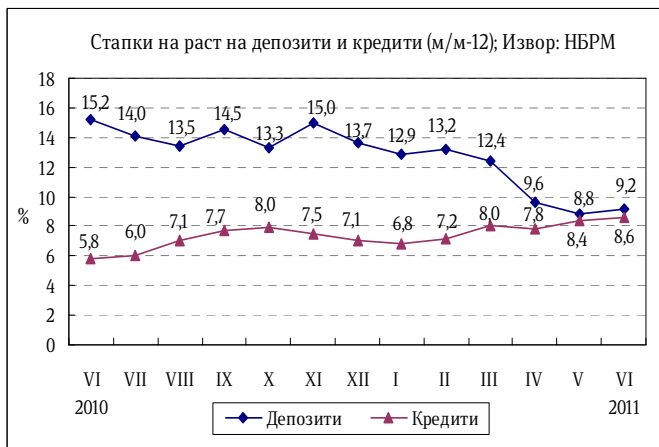
³ Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

⁴ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

Кредити на банките

Во јуни 2011 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се зголемија за 1%. Според валутната структура, денарските кредити се зголемија за 0,8%, додека кредитите во странска валута се зголемија за 1,6% во јуни 2011 година. Според секторската анализа, кредитите кон приватните претпријатија бележат пораст од 0,9% во однос на претходниот месец, додека кредитите кон домаќинствата се повисоки за 1,2%.

На годишна основа, се забележува засилување на интензитетот на кредитирање од страна на банките, при што стапката на раст на кредитите изнесува 8,6% (8,4% во мај 2011 година). Од секторски аспект, доминантен придонес од 68,6% во растот на вкупните кредити има кредитирањето на секторот на приватните претпријатија, кое е повисоко за 9,9% на годишна основа. Растот на кредитите кон домаќинствата во јуни изнесува 7%.

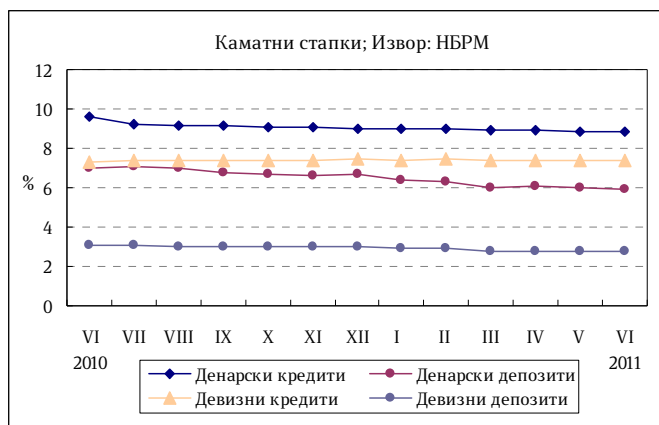

Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 4,8%, додека кредитите во странска валута регистрираат висок раст од 20,9%. Од аспект на рочноста пак, долгорочните кредити бележат годишен раст од 15,4%, додека краткорочните кредити се пониски за 2%.

Каматни стапки

Народната банка на Република Македонија во јуни 2011 година ја задржа каматната стапка на благајничките записи непроменета, односно на ниво од 4,0%. Исто така, каматната стапка на кредитите преку ноќ се задржа на ниво од 5,5%.

Во јуни 2011 година не се забележува позначителна промена на активните и пасивните каматни стапки на банките во однос на претходниот месец. Активната каматна стапка на денарските кредити, која ги опфаќа каматните стапки на денарските кредити без валутна клаузула и на денарските кредити со валутна клаузула, изнесува 8,8%, што во однос на јуни 2010 година претставува намалување од 0,7 п.п.. На месечна основа таа е пониска за 0,1 п.п.. Пасивната денарска стапка, која ги опфаќа каматните

стапки на денарските депозити без валутна клаузула и на денарските депозити со валутна клаузула, изнесува 5,9%, што во однос на јуни 2010 година претставува намалување од 1,1 п.п., а на месечна основа истата е пониска за 0,1 п.п..

Каматна стапка на девизните кредити изнесува 7,4% и во однос на јуни 2010 година е непроменета. Каматната стапка на девизните депозити изнесува 2,8%, што претставува намалување од 0,3 п.п. во однос на јуни 2010 година. На месечна основа остануваат непроменети.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на јуни 2011 година изнесуваа 1.832,4 милиони евра и во однос на мај 2011 година се пониски за 50,4 милиони евра, додека во однос на јуни 2010 година девизните резерви се повисоки за 124,1 милиони евра.